

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ

Ακολουθεί ένα λεπτομερές χρονολόγιο των κύριων γεγονότων που καλύπτονται στις πηγές, ακολουθούμενο από έναν κατάλογο χαρακτήρων με σύντομες βιογραφίες για κάθε έναν:

Χρονολόγιο των Κύριων Γεγονότων

- **1868:** Γέννηση του Κώστα Κρυστάλλη στο Συρράκο της Ηπείρου.
- **Πριν το 1887:** Ο Κρυστάλλης μαθαίνει τα πρώτα γράμματα στο Συρράκο. Μετά τον θάνατο της μητέρας του και τον δεύτερο γάμο του πατέρα του, η οικογένεια εγκαθίσταται στα Ιωάννινα, όπου ο Κρυστάλλης συνεχίζει τις σπουδές του στη Ζωσιμαία Σχολή.
- **1887:** Ο Κώστας Κρυστάλλης δημοσιεύει την πρώτη του ποιητική συλλογή, "**Αι σκιαί του Άδου**". Το επαναστατικό πατριωτικό περιεχόμενό της θέτει σε κίνδυνο τη ζωή του στα τότε τουρκοκρατούμενα Γιάννενα.
- **1889:** Λόγω του επαναστατικού ποιήματος, ο Κρυστάλλης αναγκάζεται να καταφύγει στην Αθήνα. Το τουρκικό στρατοδικείο τον καταδικάζει ερήμην σε εικοσιπεντάχρονη εξορία.
- **1889-1891 (περίπου):** Ο Κρυστάλλης εργάζεται ως τυπογράφος στην Αθήνα για δύο χρόνια. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, δημοσιεύει το ιστορικό επύλλιο "**Ο καλόγηρος της Κλεισούρας του Μεσολογγίου**" (1890) και γράφει την ποιητική συλλογή "**Χελιδόνες**" και την ηθογραφία "**Παρά την πηγήν**".
- **1890:** Υποβάλλει τη συλλογή "**Αγροτικά**" στον Φιλαδέλφειο ποιητικό διαγωνισμό, η οποία τιμάται με έπαινο. Με αυτό το έργο, στρέφεται προς τη δημοτική γλώσσα και το δημοτικό τραγούδι, σηματοδοτώντας τη μετάβασή του στη Νέα Αθηναϊκή Σχολή.
- **1891:** Δημοσίευση της ποιητικής συλλογής "**Αγροτικά**".
- **1892:** Ο Κρυστάλλης προσλαμβάνεται στο περιοδικό "Εβδομάς", όπου αρχίζει να δημοσιεύει σε συνέχειες το λαογραφικό του έργο "**Οι Βλάχοι της Πίνδου**". Την ίδια περίοδο ξεκινά το ενδιαφέρον του για την ιστοριοδιφική έρευνα.
- **1892-1894:** Συνεργάζεται με την εφημερίδα "Φωνή της Ηπείρου", αγωνιζόμενος για την ελευθερία της πατρίδας του.
- **1892:** Τιμάται ξανά με έπαινο στον Φιλαδέλφειο διαγωνισμό για τη συλλογή του "**Ο τραγουδιστής του χωριού και της στάνης**". Η προτίμηση της κριτικής επιτροπής στον Γεώργιο Στρατήγη για το πρώτο βραβείο προκαλεί την αντίδραση του Κρυστάλλη και των λογοτεχνικών κύκλων.
- **1893:** Δημοσίευση της ποιητικής συλλογής "**Ο τραγουδιστής του χωριού και της στάνης**", στην οποία περιλαμβάνεται το ποίημα "**Ηλιοβασίλεμα**".
- **Τέλος 1893:** Ο Κρυστάλλης κερδίζει 2.500 δραχμές σε λαχείο.
- **1894:** Χάρη στα χρήματα από το λαχείο, ο Κρυστάλλης μπορεί να δημοσιεύσει τα "**Πεξογραφήματα**". Εργάζεται στην εταιρεία σιδηροδρόμων Πελοποννήσου. Παρά τη δύσκολη κατάσταση της υγείας του, ολοκληρώνει το ποίημα "**Ο ψωμοπάτης**". Η υγεία του επιδεινώνεται ραγδαία. Αναχωρεί για την Κέρκυρα και στη συνέχεια για την Άρτα, στο σπίτι της αδερφής του.
- **1894:** Ο Κώστας Κρυστάλλης πεθαίνει στην Άρτα σε ηλικία μόλις 26 ετών, λόγω φυματίωσης.

Κατάλογος Χαρακτήρων

- **Κώστας Κρυστάλλης (1868-1894):** Ο κύριος χαρακτήρας των πηγών, ένας σημαντικός Έλληνας ποιητής και πεζογράφος, γνωστός ως "ο τραγουδιστής του βουνού και της στάνης". Γεννήθηκε στο Συρράκο της Ηπείρου. Η ζωή του σημαδεύτηκε από προσωπικές δυσκολίες, στερήσεις και πρόωρο θάνατο από φυματίωση. Η λογοτεχνική του πορεία εξελίχθηκε από τον ρομαντισμό της Α' Αθηναϊκής Σχολής (με χρήση καθαρεύουσας) προς τη Νέα Αθηναϊκή Σχολή, υιοθετώντας τη δημοτική γλώσσα και αντλώντας έμπνευση από το δημοτικό τραγούδι και την αγροτική ζωή. Τα έργα του εξιδανικεύουν την ελληνική ύπαιθρο και τους ανθρώπους του μόχθου.
- **Δημήτριος Κρυστάλλης:** Πατέρας του Κώστα Κρυστάλλη, εύπορος έμπορος. Μετά τον θάνατο της πρώτης του συζύγου, ξαναπαντρεύτηκε και εγκαταστάθηκε στα Ιωάννινα με την οικογένειά του.
- **Γιαννούλα Ψαλίδα:** Μητέρα του Κώστα Κρυστάλλη. Πέθανε όταν ο Κώστας ήταν μικρός.
- **Μιχάλης Μερακλής:** Αναφέρεται ως μελετητής του έργου του Κρυστάλλη, σημειώνοντας τις εμμονές του ποιητή σε σκηνές του αγροτικού κόσμου, του βουνού και της στάνης. Επίσης, επιμελήθηκε τον τόμο 2 της "Ελληνικής ποίησης", όπου περιλαμβάνεται το ποίημα του Ν. Χαντζάρα.
- **Διονύσιος Σολωμός:** Ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες ποιητές, που αναφέρεται συγκριτικά με τον Κρυστάλλη για την ιδεαλιστική θεώρηση του κόσμου, όπως εκφράστηκε στο έργο του "Ο Πορφύρας".
- **Νίκος Χαντζάρας:** Ποιητής του οποίου το ποίημα "Ηλιοβασίλεμα" παρατίθεται ως παράλληλο κείμενο προς σύγκριση με το ποίημα του Κρυστάλλη.
- **Γεώργιος Δροσίνης:** Ποιητής του οποίου το απόσπασμα "ΤΟ ΦΤΑΣΙΜΟ" παρατίθεται ως παράλληλο κείμενο.
- **Γιάννης Καπώνης:** Στιχουργός του τραγουδιού "Ο θρήνος του Κρυστάλλη".
- **Γρηγόρης Καψάλης:** Μουσικός και κλαρινίστας του τραγουδιού "Ο θρήνος του Κρυστάλλη".
- **Κώστας Τζίμας:** Τραγουδιστής του τραγουδιού "Ο θρήνος του Κρυστάλλη".
- **Βασίλης Γκανάς:** Φωτογράφος, αναφέρεται σε σχέση με "Λογοτεχνικά ηλιοβασιλέματα με φωτογραφίες".
- **Μιχάλης Γκανάς:** Σύγχρονος ποιητής, του οποίου το ποίημα "Γυάλινα Γιάννινα" και η ομότιτλη συλλογή αναφέρονται ως παράλληλο κείμενο, απηχώντας βιώματα από την Ήπειρο.
- **Δημήτρης Ανδρεαδάκης:** Αναφέρεται ως δημιουργός του έργου "Από τη γη στον ουρανό" (χωρίς περαιτέρω διευκρινίσεις για το είδος του έργου ή το ρόλο του).
- **Επαμεινώνδας Θωμόπουλος (1878-1974):** Ζωγράφος του πίνακα "Οι θερίστριες", ο οποίος παρατίθεται ως οπτικό παράλληλο κείμενο.
- **Δημήτρης Γιολδάσης (1897-1993):** Ζωγράφος του πίνακα "Θέρος", ο οποίος παρατίθεται ως οπτικό παράλληλο κείμενο.
- **Jules Breton (1827-1906):** Γάλλος ζωγράφος του πίνακα "Fin du travail [= Τέλος της εργασίας]", ο οποίος παρατίθεται ως οπτικό παράλληλο κείμενο.
- **Ουμβέρτος Αργυρός (1883-1963):** Ζωγράφος του πίνακα "Θεριστής", ο οποίος παρατίθεται ως οπτικό παράλληλο κείμενο.
- **Vincent Van Gogh (1853-1890):** Ολλανδός ζωγράφος του πίνακα "The sower [= Ο θεριστής]", ο οποίος παρατίθεται ως οπτικό παράλληλο κείμενο.

- **Λίνος Πολίτης:** Επιμελητής της "Ποητικής Ανθολογίας", από την οποία προέρχεται το απόσπασμα του Γ. Δροσίνη.
- **Γεώργιος Στρατήγης:** Ποιητής που κέρδισε το πρώτο βραβείο στον Φιλαδέλφειο διαγωνισμό το 1892, προκαλώντας την αντίδραση του Κρυστάλλη.